

32004L0083

30.9.2004

JURNALUL OFICIAL AL UNIUNII EUROPENE

L 304/12

DIRECTIVA 2004/83/CE A CONSILIULUI**din 29 aprilie 2004****privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 63 punctul 1 litera (c), punctul 2 litera (a) și punctul 3 litera (a),

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Parlamentului European ⁽²⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽³⁾,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽⁴⁾,

întrucât:

(1) O politică comună în domeniul azilului, care cuprinde un sistem european comun de azil, este un element constitutiv al obiectivului Uniunii Europene care urmărește instituirea progresivă a unui spațiu de libertate, securitate și justiție deschis celor care, forțați de circumstanțe, caută în mod legitim protecție în Comunitate.

(2) În cadrul reuniunii extraordinare de la Tampere din 15 și 16 octombrie 1999, Consiliul European a convenit să acționeze în sensul instituirii unui sistem european comun de azil, fondat pe punerea integrală și globală în aplicare a Convenției de la Geneva din 28 iulie 1951 („Convenția de la Geneva”) privind statutul refugiaților, completată de Protocolul de la New York din 31 ianuarie 1967 („protocolul”), și să garanteze că nici o persoană nu este trimisă într-un loc în care riscă să fie din nou persecutată, și anume să afirme principiul nereturnării.

(3) Convenția de la Geneva și protocolul aferent constituie elementul cheie al sistemului juridic internațional de protecție a refugiaților.

(4) Concluziile Consiliului European de la Tampere prevăd că sistemul european comun de azil ar trebui să cuprindă, în viitorul apropiat, o apropiere a normelor privind recunoașterea refugiaților și conținutul statutului de refugiat.

(5) Concluziile Consiliului European de la Tampere precizează totodată că normele privind statutul de refugiat ar trebui completate, de asemenea, prin măsuri privind forme subsidiare de protecție, care oferă un statut corespunzător oricărei persoane care are nevoie de o astfel de protecție.

(6) Obiectivul principal al prezentei directive este, pe de o parte, să se asigure că toate statele membre pun în aplicare criterii comune de identificare a persoanelor care au o nevoie reală de protecție internațională și, pe de altă parte, să asigure un nivel minim de beneficii respectivelor persoane în toate statele membre.

(7) Aproximarea normelor privind recunoașterea și conținutul statutului de refugiat și al protecției subsidiare ar trebui să contribuie la limitarea circulației secundare a solicitanților de azil între statele membre, în cazul în care această circulație se datorează exclusiv diferențelor care există între cadrele juridice ale statelor membre.

(8) Prin însăși natura standardelor minime, statele membre ar trebui să aibă competența de a prevedea sau de a menține condiții mai favorabile pentru resortisanții țărilor terțe sau apatrizii care solicită unui stat membru protecție internațională, atunci când se consideră că o astfel de solicitare se realizează ca urmare a faptului că persoana în cauză este un refugiat în sensul articolului 1A din Convenția de la Geneva, sau este o persoană care, din alte motive, are nevoie de protecție internațională.

(9) Resortisanții țărilor terțe sau apatrizii a căror ședere este autorizată pe teritoriul statelor membre din alte motive decât nevoia de protecție internațională, ci cu titlu discreționar, din motive de compasiune sau umanitare, nu intră în domeniul de aplicare a prezentei directive.

(10) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale, precum și principiile recunoscute în special de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Prezenta directivă urmărește în special garantarea deplinei respectări a demnității umane și a dreptului de azil ale solicitanților de azil și ale membrilor familiei care îi însoțesc.

(11) În ceea ce privește tratamentul persoanelor care intră în domeniul de aplicare a prezentei directive, statele membre au obligațiile care decurg din instrumentele de drept internațional la care sunt părți și care interzic discriminarea.

⁽¹⁾ JO C 51 E, 26.2.2002, p. 325.

⁽²⁾ JO C 300 E, 11.12.2003, p. 25.

⁽³⁾ JO C 221, 17.9.2002, p. 43.

⁽⁴⁾ JO C 278, 14.11.2002, p. 44.

- (12) Atunci când pun în aplicare prezenta directivă, statele membre ar trebui să țină seama în primul rând de „interesul superior al copilului”.
- (13) Prezenta directivă nu aduce atingere Protocolului privind dreptul de azil pentru resortisanții statelor membre ale Uniunii Europene, anexat la Tratatul de instituire a Comunității Europene.
- (14) Recunoașterea statutului de refugiat este un act declarativ.
- (15) Consultările cu Înalțul Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru refugiați pot cuprinde indicații utile pentru statele membre atunci când sunt invitate să se pronunțe cu privire la eventuala acordare a statutului de refugiat în temeiul articolului 1 din Convenția de la Geneva.
- (16) Ar trebui stabilite standarde minime privind definirea și conținutul statutului de refugiat pentru a ajuta instanțele judecătorești naționale competente ale statelor membre să aplice Convenția de la Geneva.
- (17) Este necesară adoptarea unor criterii comune privind recunoașterea statutului de refugiat al solicitanților de azil în sensul articolului 1 din Convenția de la Geneva.
- (18) În special, trebuie adoptată o definiție comună a următoarelor noțiuni: nevoi de protecție care apar la fața locului, originea vătămării și a protecției, protecție în interiorul țării și persecuție, inclusiv motivele persecuției.
- (19) Protecția poate fi acordată nu numai de stat, ci și de partide sau organizații, inclusiv organizații internaționale, care îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta directivă, care controlează o regiune sau o suprafață importantă din teritoriul statului.
- (20) La examinarea cererilor de protecție internațională prezentate de minori, statele membre trebuie să țină seama de formele de persecuție specifice copiilor.
- (21) De asemenea, este necesară adoptarea unei noi definiții comune a motivului persecuției pe care îl constituie „apartenența la un anumit grup social”.
- (22) Acțiunile contrare obiectivelor și principiilor Organizației Națiunilor Unite sunt evocate de preambul și la articolele 1 și 2 din Carta Organizației Națiunilor Unite și menționate, printre altele, de rezoluțiile Organizației Națiunilor Unite privind „măsurile de combatere a terorismului internațional”, care prevăd că „acțiunile, metodele și practicile teroriste sunt contrare obiectivelor și principiilor Organizației Națiunilor Unite” și că „finanțarea și planificarea cu bună știință a acțiunilor teroriste, precum și incitarea la astfel de acțiuni sunt în egală măsură contrare obiectivelor și principiilor Organizației Națiunilor Unite”.
- (23) După cum prevede articolul 14, termenul de „statut” poate desemna, de asemenea, statutul de refugiat.
- (24) Ar trebui adoptate, de asemenea, standarde minime privind definirea și conținutul statutului conferit prin protecția subsidiară. Protecția subsidiară ar trebui să completeze protecția refugiaților consacrată de Convenția de la Geneva.
- (25) Este necesară stabilirea criteriilor pe care ar trebui să le îndeplinească solicitanții unei protecții internaționale pentru a putea beneficia de protecția subsidiară. Aceste criterii ar trebui stabilite pe baza obligațiilor internaționale în temeiul instrumentelor privind drepturile omului și a practicilor deja existente în statele membre.
- (26) Riscurile la care populația unei țări sau o parte din populație este în general expusă nu constituie în sine amenințări individuale care să poată fi calificate drept vătămări grave.
- (27) Membrii familiei, numai din cauza legăturii cu refugiatul, riscă, în general, să fie expuși la acte de persecuție care pot justifica acordarea statutului de refugiat.
- (28) Noțiunea de siguranță națională și ordine publică reglementează, de asemenea, cazurile în care un resortisant al unei țări terțe aparține unei asociații care susține terorismul internațional sau care susține o asociație de acest tip.
- (29) Ținând seama că beneficiile acordate membrilor familiei persoanelor care beneficiază de statutul conferit prin protecție subsidiară nu trebuie să fie în mod necesar echivalente cu cele acordate beneficiarului care îndeplinește condițiile necesare, acestea ar trebui să fie echitabile în raport cu cele pe care le au beneficiarii protecției subsidiare.
- (30) În limitele stabilite prin obligațiile internaționale, statele membre pot dispune ca acordarea de beneficii în ceea ce privește accesul la locurile de muncă, la protecție socială, la îngrijirea sănătății și la programe de integrare să fie condiționată de eliberarea prealabilă a unui permis de ședere.
- (31) Prezenta directivă nu se aplică prestațiilor financiare acordate de statele membre în scopul promovării educației și formării profesionale.
- (32) Ar trebui să se țină seama de dificultățile practice întâlnite de beneficiarii statutului de refugiat sau ai statutului conferit prin protecție subsidiară pentru autentificarea diplomelor, certificatelor sau a altor titluri oficiale de calificare străine.
- (33) În scopul evitării dificultăților sociale, este oportun ca beneficiarilor statutului de refugiat sau ai statutului conferit prin protecție subsidiară să li se acorde, fără discriminare, în cadrul asistenței sociale, o protecție socială și mijloace de existență adecvate.

- (34) În ceea ce privește protecția socială și îngrijirea sănătății, normele privind acordarea prestațiilor de bază ar trebui stabilite prin legislația internă. Posibilitatea limitării indemnizațiilor acordate beneficiarilor statutului conferit prin protecție subsidiară la prestații de bază ar trebui să se înțeleagă în sensul că persoana în cauză beneficiază de cel puțin un venit minim garantat, de asistență în caz de boală sau de sarcină și de asistență pentru creșterea copilului, în măsura în care statul membru în cauză acordă astfel de prestații resortisanților săi, în conformitate cu legislația internă.
- (35) Beneficiarilor statutului de refugiat sau ai statutului conferit prin protecție subsidiară ar trebui să li se garanteze accesul la îngrijirea sănătății atât fizice, cât și mintale.
- (36) Punerea în aplicare a prezentei directive ar trebui evaluată cu regularitate, ținând seama în special de evoluția obligațiilor internaționale ale statelor membre privind nereturnarea, de evoluția piețelor forței de muncă în statele membre, precum și de elaborarea unor principii fundamentale comune privind integrarea.
- (37) Ținând seama de faptul că obiectivele prezentei directive, și anume stabilirea unor standarde minime cu privire la acordarea de către statele membre a protecției internaționale resortisanților țărilor terțe și apatrizilor, precum și conținutul protecției acordate nu pot fi îndeplinite în mod suficient de statele membre și, prin urmare pot, datorită dimensiunilor și efectelor prezentei directive, să fie mai bine îndeplinite la nivel comunitar, Comunitatea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, consacrat la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității enunțat de respectivul articol, prezenta directivă se limitează la ceea ce este necesar în scopul îndeplinirii acestor obiective.
- (38) În conformitate cu articolul 3 din protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Regatul Unit, prin scrisoarea din 28 ianuarie 2002, și-a notificat dorința de a participa la adoptarea și punerea în aplicare a prezentei directive.
- (39) În conformitate cu articolul 3 din protocolul menționat anterior, Irlanda, prin scrisoarea din 13 februarie 2002, și-a notificat dorința de a participa la adoptarea și punerea în aplicare a prezentei directive.
- (40) În conformitate cu articolele 1 și 2 din protocolul privind poziția Danemarcei anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive, nu are nici o obligație în temeiul acestuia și nu face obiectul aplicării sale,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

Prezenta directivă are ca obiect stabilirea unor standarde minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională, și referitoare la conținutul protecției acordate.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive:

- (a) „protecție internațională” înseamnă statutul de refugiat și statutul conferit prin protecție subsidiară, definite la literele (d) și (f);
- (b) „Convenția de la Geneva” înseamnă Convenția privind statutul refugiaților semnată la Geneva la 28 iulie 1951, modificată de Protocolul de la New York din 31 ianuarie 1967;
- (c) „refugiat” înseamnă orice resortisant al unei țări terțe care, ca urmare a unei temeri bine fondate de a fi persecutat din cauza rasei sale, a religiei, naționalității, opiniilor politice sau apartenenței la un anumit grup social se află în afara țării al cărei cetățean este și care nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să solicite protecția respectivei țări sau orice apatrid care, aflându-se din motivele menționate anterior în afara țării în care avea reședința obișnuită, nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să se întoarcă în respectiva țară și care nu intră în domeniul de aplicare a articolului 12;
- (d) „statut de refugiat” înseamnă recunoașterea, de către un stat membru, a calității de refugiat a oricărui resortisant al unei țări terțe sau a oricărui apatrid;
- (e) „persoană care poate beneficia de protecție subsidiară” înseamnă orice resortisant al unei țări terțe sau orice apatrid care nu poate fi considerat refugiat, dar în privința căruia există motive serioase și întemeiate de a crede că, în cazul în care ar fi trimis în țara sa de origine sau, în cazul unui apatrid, în țara în care avea reședința obișnuită, ar fi supus unui risc real de a suferi vătămrile grave definite la articolul 15 și căruia nu i se aplică articolul 17 alineatele (1) și (2) și nu poate sau, ca urmare a acestui risc, nu dorește protecția respectivei țări;

- (f) „statut conferit prin protecție subsidiară” înseamnă recunoașterea, de către un stat membru, a unui resortisant al unei țări terțe sau a unui apatrid ca persoană care poate beneficia de protecție subsidiară;
- (g) „cerere de protecție internațională” înseamnă cererea de protecție prezentată unui stat membru de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid, care poate fi înțeleasă ca urmărind să obțină statutul de refugiat sau statutul conferit prin protecție subsidiară, care nu solicită în mod explicit un alt tip de protecție în afara domeniului de aplicare a prezentei directive și care poate face obiectul unei cereri separate;
- (h) „membri ai familiei” înseamnă în măsura în care familia exista deja în țara de origine, următorii membri ai familiei beneficiarului statutului de refugiat sau al statutului conferit prin protecție subsidiară care sunt prezenți în același stat membru ca urmare a cererii de protecție internațională:
- soțul beneficiarului statutului de refugiat sau al statutului conferit prin protecție subsidiară sau partenerul său necăsătorit cu care se află într-o relație stabilă, în cazul în care legislația sau practica în vigoare în statul membru în cauză tratează cuplurile necăsătorite în mod similar celor căsătorite în temeiul dreptului său privind străinii;
  - copiii cuplului menționat la prima liniuță sau ai beneficiarului statutului de refugiat sau al statutului conferit prin protecție subsidiară, cu condiția să nu fie căsătoriți și să fie în întreținerea sa, fără a se ține seama de faptul că sunt legitimi, născuți în afara căsătoriei sau adoptați în conformitate cu prevederile legislației interne;
- (i) „minori neînsoțiți” înseamnă resortisanții țărilor terțe sau apatrizii sub optsprezece ani, care intră pe teritoriul statelor membre fără a fi însoțiți de o persoană adultă care să fie responsabilă pentru ei prin lege sau cutumă și atâta timp cât nu sunt efectiv luați în îngrijire de o astfel de persoană; această expresie desemnează, de asemenea, minorii care sunt lăsați neînsoțiți după intrarea pe teritoriul statelor membre;
- (j) „permis de ședere” înseamnă orice permis sau autorizație eliberată de autoritățile unui stat membru sub forma prevăzută de legislația internă, care permite unui resortisant al unei țări terțe sau unui apatrid să aibă reședința pe teritoriul respectivului stat membru;
- (k) „țară de origine” înseamnă țările sau țara al cărui cetățean este solicitantul sau, în cazul în care este apatrid, țara în care avea reședința obișnuită.

Articolul 3

Standarde mai favorabile

Statele membre pot adopta sau menține standarde mai favorabile pentru a decide care sunt persoanele care îndeplinesc condițiile de acordare a statutului de refugiat sau care sunt persoanele eligibile pentru protecție subsidiară, precum și pentru a stabili conținutul protecției internaționale, în măsura în care respectivele standarde sunt compatibile cu prezenta directivă.

CAPITOLUL II

EVALUAREA CERERILOR DE PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ

Articolul 4

Evaluarea faptelor și circumstanțelor

- (1) Statele membre pot considera că este obligația solicitantului să prezinte, de îndată ce este posibil, toate elementele necesare în sprijinul cererii sale de protecție internațională. Statele membre au obligația de a evalua, în cooperare cu solicitantul, elementele relevante ale cererii.
- (2) Elementele menționate la alineatul (1) înseamnă informațiile furnizate de solicitant și toate documentele de care acesta dispune privind vârsta sa, trecutul său, inclusiv cel al rudelor relevante, identitatea, cetățenia sau cetățeniile, țara sau țările, precum și localitatea sau localitățile în care a avut reședința anterioară, cererile anterioare de azil, itinerarul, documentele de identitate și de călătorie, precum și motivele care justifică cererea de protecție internațională.
- (3) Evaluarea unei cereri de protecție internațională trebuie efectuată individual, ținând seama de următoarele elemente:
  - (a) toate faptele relevante privind țara de origine în momentul luării unei decizii privind cererea, inclusiv de actele cu putere de lege și actele administrative ale țării de origine și de modul lor de aplicare;
  - (b) informațiile și documentele relevante prezentate de solicitant, inclusiv informațiile care permit să se stabilească dacă solicitantul a făcut sau ar putea face obiectul unei persecuții sau al unor vătămări grave;
  - (c) statutul individual și situația personală a solicitantului, inclusiv factori precum trecutul, sexul și vârsta acestuia, pentru a se stabili dacă, ținând seama de situația personală a solicitantului, actele la care solicitantul a fost sau riscă să fie expus ar putea fi considerate o persecuție sau o vătămare gravă;
  - (d) faptul că, de când a părăsit țara de origine, solicitantul a întreprins sau nu activități având ca scop unic sau scop principal crearea unor condiții necesare pentru a depune o cerere de protecție internațională, pentru a se stabili dacă respectivele activități ar expune solicitantul la o persecuție sau o vătămare gravă în cazul în care s-ar întoarce în țara de origine;
  - (e) faptul că se poate considera că solicitantul ar putea beneficia de protecția unei alte țări în care ar putea solicita cetățenia.

- (4) Faptul că solicitantul a fost deja persecutat, a suferit deja vătămări grave sau a făcut deja obiectul amenințării directe a unei astfel de persecuții sau a unor astfel de vătămări reprezintă un indiciu serios al temerilor fondate ale solicitantului de a fi persecutat sau al riscului real de a suferi vătămări grave, cu excepția cazului în care există motive întemeiate de a crede că respectiva persecuție sau respectivele vătămări grave nu se vor mai repeta.

(5) Atunci când statele membre aplică principiul conform căruia este obligația solicitantului să își susțină cererea și când anumite aspecte din declarațiile solicitantului nu sunt susținute de dovezi documentare sau de altă natură, aceste aspecte nu necesită o confirmare în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

- (a) solicitantul a depus un efort real de a-și susține cererea;
- (b) au fost prezentate toate elementele relevante de care dispune solicitantul și s-a furnizat o explicație satisfăcătoare în ceea ce privește absența unor alte elemente de probă;
- (c) declarațiile solicitantului sunt considerate coerente și plauzibile și nu sunt contrazise de informații generale și specifice cunoscute, relevante pentru cererea sa;
- (d) solicitantul a depus cererea de protecție internațională de îndată ce a fost posibil, cu excepția cazului în care solicitantul poate dovedi un motiv întemeiat pentru care nu a procedat astfel și
- (e) credibilitatea generală a solicitantului a putut fi stabilită.

Articolul 5

Nevoia de protecție internațională care apare în afara țării de origine

- (1) O temere fondată de a fi persecutat sau un risc real de a fi supus unor vătămări grave se poate baza pe apariția unor evenimente care s-au desfășurat după plecarea solicitantului din țara de origine.
- (2) O temere fondată de a fi persecutat sau un risc real de a fi supus unor vătămări grave se poate baza pe activități exercitate de solicitant după plecarea sa din țara de origine, în special în cazul în care este stabilit că activitățile pe care se bazează respectiva cerere constituie expresia și continuarea convingerilor sau orientărilor avute în țara de origine.
- (3) Fără a aduce atingere Convenției de la Geneva, statele membre pot stabili ca unui solicitant care depune o cerere ulterioară să nu i se acorde în mod normal statutul de refugiat în cazul în care riscul de persecuție se bazează pe circumstanțe create de solicitant prin propria voință după plecarea din țara de origine.

Articolul 6

Agenții de persecuție sau vătămări grave

Agenții de persecuție sau vătămări grave pot fi:

- (a) statul;
- (b) partidele sau organizațiile care controlează statul sau o parte importantă din teritoriul acestuia;
- (c) agenți neguvernamentali, în cazul în care se poate demonstra că agenții menționați la literele (a) și (b), inclusiv organizațiile internaționale, nu pot sau nu doresc să acorde o protecție împotriva persecuțiilor sau a vătămărilor grave în sensul articolului 7.

Articolul 7

Agenții de protecție

- (1) Protecția poate fi acordată de:
  - (a) stat sau
  - (b) partide sau organizații, inclusiv organizații internaționale, care controlează statul sau o parte importantă din teritoriul acestuia.
- (2) Protecția se acordă, în general, atunci când agenții menționați la alineatul (1) iau măsuri rezonabile pentru a împiedica persecuția sau vătămările grave, între altele, atunci când dispun de un sistem juridic eficient care să permită descoperirea, urmărirea penală și sancționarea acțiunilor ce constituie o persecuție sau o vătămare gravă și atunci când solicitantul are acces la o astfel de protecție.
- (3) Atunci când determină dacă o organizație internațională controlează un stat sau o parte importantă din teritoriul acestuia și oferă protecție în sensul alineatului (2), statele membre țin seama de orientările eventual furnizate de actele Consiliului în domeniu.

Articolul 8

Protecția în interiorul țării

- (1) În cadrul evaluării cererii de protecție internațională, statele membre pot stabili că un solicitant nu are nevoie de protecție internațională atunci când, într-o parte din țara de origine, nu există nici un motiv pentru a se teme că va fi persecutat și nici un risc real de a fi supus unor vătămări grave și că se poate estima în mod rezonabil că solicitantul poate rămâne în respectiva parte din țara de origine.
- (2) Atunci când examinează dacă o parte a unei țări de origine este conformă alineatului (1), statele membre țin seama, în momentul în care adoptă o decizie cu privire la cerere, de condițiile generale existente în respectiva parte a țării și de situația personală a solicitantului.
- (3) Alineatul (1) se poate aplica chiar dacă există obstacole tehnice la întoarcerea spre țara de origine.

CAPITOLUL III

CONDIȚII PENTRU A FI CONSIDERAT REFUGIAT

Articolul 9

Acte de persecuție

- (1) Actele considerate ca fiind o persecuție în sensul articolului 1A din Convenția de la Geneva trebuie:
  - (a) să fie suficient de grave prin natura sau prin caracterul lor repetat pentru a constitui o încălcare gravă a drepturilor fundamentale ale omului, în special a drepturilor de la care nu este posibilă nici o derogare în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau

(b) să fie o acumulare de diverse măsuri, inclusiv de încălcări ale drepturilor omului, care să fie suficient de gravă pentru a afecta un individ în mod comparabil cu cele menționate la litera (a).

(2) Actele de persecuție, în sensul alineatului (1), pot lua în special următoarele forme:

- (a) violențe fizice sau psihice, inclusiv violențe sexuale;
- (b) măsurile legale, administrative, polițienești și/sau judiciare care sunt discriminatorii în sine sau sunt puse în aplicare în mod discriminatoriu;
- (c) urmărirea penală sau sancțiunile care sunt disproporționate sau discriminatorii;
- (d) refuzul unei căi de atac judiciare care conduce la o sancțiune disproporționată sau discriminatorie;
- (e) urmărirea penală sau sancțiuni în cazul refuzului de a efectua serviciul militar în situații de conflict, atunci când serviciul militar ar presupune comiterea unor infracțiuni sau îndeplinirea unor acte care intră sub incidența clauzelor de excludere prevăzute la articolul 12 alineatul (2);
- (f) actele împotriva persoanelor din motive de sex sau actele împotriva copiilor.

(3) În conformitate cu articolul 2 litera (c), trebuie să existe o legătură între motivele menționate la articolul 10 și actele de persecuție în sensul alineatului (1).

Articolul 10

Motivele persecuției

(1) Atunci când evaluează motivele persecuției, statele membre țin seama de următoarele elemente:

- (a) noțiunea de rasă include în special considerente de culoare, ascendență sau apartenență la un anumit grup etnic;
- (b) noțiunea de religie include, în special, faptul de a avea convingeri teiste, nonteiste sau ateiste, participarea la ceremonii de cult private sau publice, singur sau în comunitate, sau neparticiparea la acestea, alte acte religioase sau exprimări de opinii religioase și forme de comportament personal sau comunitar fondate pe credințe religioase sau impuse de astfel de credințe;
- (c) noțiunea de naționalitate nu se limitează la cetățenie sau la inexistența acesteia, ci include, în special, apartenența la un grup determinat prin identitatea sa culturală, etnică sau lingvistică, prin originile sale geografice sau politice comune sau prin relația cu populația unui alt stat;
- (d) un grup este considerat un anumit grup social în special atunci când:

— membrii săi împărtășesc o caracteristică înnăscută sau o istorie comună ce nu poate fi modificată sau o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate

sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta și

— respectivul grup are o identitate proprie în țara în cauză deoarece este perceput ca fiind diferit de societatea înconjurătoare.

În funcție de condițiile predominante din țara de origine, un grup social specific poate fi un grup ai cărui membri au drept caracteristică comună orientarea sexuală. Orientarea sexuală nu se poate înțelege ca incluzând acte considerate delictive în conformitate cu legislația internă a statelor membre. Aspectele privind egalitatea între bărbați și femei ar putea fi luate în considerare, fără a constitui în sine o prezumție de aplicabilitate a prezentului articol;

(e) noțiunea de opinii politice include, în special, opiniile, ideile sau credințele într-un domeniu legat de potențialii agenții de persecuție menționați la articolul 6, precum și de politicile și metodele acestora, indiferent dacă respectivele opinii, idei sau credințe se traduc sau nu prin acte întreprinse de solicitant.

(2) Atunci când se evaluează dacă un solicitant este îndreptățit să se teamă că va fi persecutat, este indiferent dacă posedă efectiv caracteristica legată de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice care stau la originea persecuției, atâta timp cât o astfel de caracteristică îi este atribuită de agentul de persecuție.

Articolul 11

Încetarea

(1) Orice resortisant al unei țări terțe sau orice apatrid încetează să mai fie refugiat în cazul în care:

- (a) a solicitat din nou, în mod voluntar, protecția țării al căruia cetățean este sau
- (b) după ce și-a pierdut cetățenia, a redobândit-o în mod voluntar sau
- (c) a obținut o nouă cetățenie și beneficiază de protecția țării a cărei cetățenie a dobândit-o sau
- (d) s-a restabilit în mod voluntar în țara pe care a părăsit-o sau în afara căreia a rămas de teama persecuției sau
- (e) datorită faptului că circumstanțele în urma cărora a fost recunoscut ca refugiat au încetat să mai existe, nu mai poate continua să refuze solicitarea protecției țării al căruia cetățean este;
- (f) fiind o persoană fără cetățenie, datorită faptului că circumstanțele în urma cărora a fost recunoscut ca refugiat au încetat să mai existe, se poate întoarce în țara în care avea reședința obișnuită.

(2) În scopul punerii în aplicare a alineatului (1) literele (e) și (f), statele membre examinează dacă schimbarea circumstanțelor este semnificativă în mod suficient și nu este provizorie pentru ca temerea refugiatului de a fi persecutat să nu mai poată fi considerată fondată.

Articolul 12

Excluderea

(1) Orice resortisant al unei țări terțe sau orice apatrid este exclus de la recunoașterea statutului de refugiat în cazul în care:

- (a) intră în domeniul de aplicare a articolului 1 secțiunea D din Convenția de la Geneva, privind protecția sau asistența acordată de un organism sau de o instituție a Organizației Națiunilor Unite, alta decât Înaltul Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru refugiați. În cazul în care această protecție sau asistență încetează din orice motive, fără ca situația acestor persoane să fi fost definitiv soluționată în conformitate cu rezoluțiile relevante ale Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, persoanele în cauză pot beneficia *ipso facto* de dispozițiile prezentei directive;
- (b) autoritățile competente ale țării în care și-a stabilit reședința consideră că are drepturile și obligațiile aferente deținerii cetățeniei respectivei țări sau drepturi și obligații echivalente.

(2) Orice resortisant al unei țări terțe sau orice apatrid este exclus de la recunoașterea statutului de refugiat atunci când există motive întemeiate pentru a crede că:

- (a) a comis o infracțiune împotriva păcii, o crimă de război sau o crimă împotriva umanității în sensul instrumentelor internaționale elaborate pentru a prevedea dispoziții privind astfel de infracțiuni;
- (b) a comis o infracțiune gravă de drept comun în afara țării de refugiere înainte de a fi admis ca refugiat, și anume înainte de data obținerii permisului de ședere eliberat pe baza statutului de refugiat; acțiunile deosebit de crude, chiar dacă sunt comise într-un scop pretins politic, pot primi calificativul de infracțiuni grave de drept comun;
- (c) s-a făcut vinovat de acte contrare scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite prevăzute de preambul și la articolele 1 și 2 din Carta Organizației Națiunilor Unite.

(3) Alineatul (2) se aplică persoanelor care instigă sau participă în orice fel la infracțiunile sau actele prevăzute de respectivul alineat.

CAPITOLUL IV

STATUTUL DE REFUGIAT

Articolul 13

Acordarea statutului de refugiat

Statele membre acordă statutul de refugiat oricărui resortisant al unei țări terțe sau oricărui apatrid care îndeplinește condițiile necesare pentru a fi considerat refugiat în conformitate cu capitolele II și III.

Articolul 14

Revocarea, încetarea sau refuzul de reînnoire a statutului de refugiat

(1) În ceea ce privește cererile de protecție internațională depuse după intrarea în vigoare a prezentei directive, statele membre revocă statutul de refugiat acordat de o autoritate guvernamentală, administrativă, judiciară sau cvasi-judiciară unui resortisant al unei țări terțe sau unui apatrid, dispun încetarea sau refuză reînnoirea acestuia atunci când refugiatul a încetat să mai beneficieze de acest statut în temeiul articolului 11.

(2) Fără să aducă atingere obligației refugiatului, în temeiul articolului 4 alineatul (1), de a declara toate faptele relevante și de a furniza toate documentele justificative relevante de care dispune, statul membru care a acordat statutul de refugiat demonstrează, de la caz la caz, că respectiva persoană a încetat să mai fie sau nu a fost niciodată un refugiat în sensul alineatului 1 din prezentul articol.

(3) Statele membre revocă statutul de refugiat al oricărui resortisant al unei țări terțe sau al oricărui apatrid, dispun încetarea sau refuză reînnoirea acestuia, în cazul în care, după ce i-au acordat statutul de refugiat, stabilesc că:

- (a) refugiatul este sau ar fi trebuit să fie exclus de la recunoașterea statutului de refugiat în temeiul articolului 12;
- (b) alterarea sau omiterea anumitor fapte, inclusiv utilizarea unor documente false, au jucat un rol hotărâtor în luarea deciziei de acordare a statutului de refugiat.

(4) Statele membre pot revoca statutul acordat unui refugiat de către o autoritate guvernamentală, administrativă, judiciară sau cvasi-judiciară, pot dispune încetarea sau pot refuza reînnoirea acestuia în cazul în care:

- (a) există motive rezonabile pentru a-l considera un pericol pentru siguranța statului membru în care se află;
- (b) ca urmare a faptului că a fost condamnat printr-o hotărâre judecătorească definitivă pentru o infracțiune deosebit de gravă, constituie un pericol pentru societatea respectivului stat membru.

(5) În situațiile descrise la alineatul (4), statele membre pot decide să nu acorde statutul de refugiat atunci când nu a fost încă luată o decizie.

(6) Persoanele cărora li se aplică alineatele (4) și (5) au drepturile prevăzute la articolele 3, 4, 16, 22, 31, 32 și 33 din Convenția de la Geneva sau drepturi similare, atâta timp cât se află în statele membre.

CAPITOLUL V

CONDIȚII CARE TREBUIE ÎNDEPLINITE PENTRU A FI CONSIDERAT PERSOANĂ CE POATE BENEFICIA DE PROTECȚIE SUBSIDIARĂ*Articolul 15***Vătămări grave**

Vătămările grave sunt:

- (a) pedeapsa cu moartea sau execuția;
- (b) tortura sau tratamentele sau pedepsele inumane sau degradante aplicate unui solicitant în țara de origine;
- (c) amenințările grave și individuale la adresa vieții sau a persoanei unui civil ca urmare a violenței generalizate în caz de conflict armat intern sau internațional.

*Articolul 16***Încetarea**

- (1) Un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid încetează să mai poată beneficia de protecție subsidiară atunci când circumstanțele care au justificat acordarea unei astfel de protecții încetează să existe sau au evoluat astfel încât protecția nu mai este necesară.
- (2) În sensul punerii în aplicare a alineatului (1), statele membre țin seama de schimbarea circumstanțelor, stabilind dacă aceasta este suficient de semnificativă și nu este provizorie pentru ca persoana eligibilă pentru protecție subsidiară să nu mai fie supusă unui risc real de a suferi vătămări grave.

*Articolul 17***Excluderea**

- (1) Un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid este exclus din categoria persoanelor eligibile pentru protecție subsidiară în cazul în care există motive întemeiate pentru a crede că:
  - (a) a comis o infracțiune împotriva păcii, o crimă de război sau o crimă împotriva umanității în sensul instrumentelor internaționale elaborate pentru a prevedea dispoziții privind astfel de infracțiuni;
  - (b) a comis o infracțiune gravă de drept comun;
  - (c) s-a făcut vinovat de acte contrare scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite prevăzute de preambul și la articolele 1 și 2 din Carta Organizației Națiunilor Unite;
  - (d) reprezintă un pericol pentru societatea sau pentru siguranța statului membru în care se află.
- (2) Alineatul (1) se aplică persoanelor care instigă sau participă în orice fel la infracțiunile sau actele prevăzute de respectivul alineat.

(3) Statele membre pot exclude orice resortisant al unei țări terțe sau orice apatrid din categoria persoanelor eligibile pentru protecție subsidiară în cazul în care, înaintea admiterii în statul membru, a comis una sau mai multe infracțiuni care nu intră în domeniul de aplicare a alineatului (1) și care ar fi pasibile de pedeapsa cu închisoarea în cazul în care ar fi fost comise în respectivul stat membru, și în cazul în care nu a părăsit țara de origine decât în scopul sustragerii de la pedepsele rezultate în urma respectivelor infracțiuni.

CAPITOLUL VI

STATUTUL CONFERIT PRIN PROTECȚIE SUBSIDIARĂ*Articolul 18***Acordarea statutului conferit prin protecție subsidiară**

Statele membre acordă statutul conferit prin protecție subsidiară unui resortisant al unei țări terțe sau unui apatrid eligibil pentru protecție subsidiară în conformitate cu capitolele II și V.

*Articolul 19***Revocarea, încetarea sau refuzul de reînnoire a statutului conferit prin protecție subsidiară**

- (1) În ceea ce privește cererile de protecție internațională depuse după intrarea în vigoare a prezentei directive, statele membre revocă statutul conferit prin protecție subsidiară acordat de o autoritate guvernamentală, administrativă, judiciară sau cvasi-judiciară unui resortisant al unei țări terțe sau unui apatrid, dispun încetarea sau refuză reînnoirea acestuia, atunci când persoana în cauză a încetat să mai fie eligibilă pentru acordarea protecției subsidiare în temeiul articolului 16.
- (2) Statele membre pot revoca statutul de refugiat acordat de o autoritate guvernamentală, administrativă, judiciară sau cvasi-judiciară unui resortisant al unei țări terțe sau unui apatrid, dispun încetarea sau refuză reînnoirea acestuia, atunci când se dovedește, după acordarea statutului conferit prin protecție subsidiară, că persoana în cauză ar fi trebuit să fie exclusă din categoria persoanelor eligibile pentru protecția subsidiară în temeiul articolului 17 alineatul (3).
- (3) Statele membre revocă statutul conferit prin protecție subsidiară oricărui resortisant al unei țări terțe sau oricărui apatrid, dispun încetarea sau refuză reînnoirea acestuia în cazul în care:
  - (a) după acordare acestui statut, se dovedește că persoana în cauză este sau ar fi trebuit să fie exclusă din categoria persoanelor eligibile pentru protecție subsidiară în temeiul articolului 17 alineatele (1) și (2);
  - (b) alterarea sau omiterea anumitor fapte, inclusiv utilizarea unor documente false, au jucat un rol hotărâtor în luarea deciziei de acordare a statutului conferit prin protecție subsidiară.

(4) Fără să aducă atingere obligației oricărui resortisant al unei țări terțe sau a unui apatrid, în temeiul articolului 4 alineatul (1), de a declara toate faptele relevante și de a furniza toate documentele justificative de care dispune, statul membru care a acordat statutul conferit prin protecție subsidiară demonstrează, de la caz la caz, că respectiva persoană a încetat să mai facă parte sau nu face parte din categoria persoanelor eligibile pentru protecție subsidiară în temeiul alineatelor (1), (2) și (3) din prezentul articol.

CAPITOLUL VII

CONȚINUTUL PROTECȚIEI INTERNAȚIONALE

Articolul 20

Norme generale

(1) Prezentul capitol nu aduce atingere drepturilor prevăzute de Convenția de la Geneva.

(2) Prezentul capitol se aplică atât refugiaților, cât și persoanelor care pot beneficia de protecție subsidiară, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

(3) Atunci când aplică prezentul capitol, statele membre țin seama de situația specifică persoanelor vulnerabile precum minorii, minorii neînsoțiți, persoanele cu handicap, vârstnicii, femeile însărcinate, părinții singuri însoțiți de copii minori și persoanele care au fost supuse torturii, violului sau altor forme grave de violență psihologică, psihică sau sexuală.

(4) Alineatul (3) se aplică numai persoanelor ale căror nevoi speciale au fost constatate în urma unei evaluări individuale a situației lor.

(5) Interesul superior al copilului reprezintă un considerent primordial pentru statele membre în transpunerea dispozițiilor prezentului capitol în ceea ce privește minorii.

(6) În limitele stabilite prin Convenția de la Geneva, statele membre pot reduce beneficiile acordate unui refugiat în temeiul prezentului capitol atunci când acesta a obținut statutul de refugiat pe baza activităților întreprinse cu scopul unic sau cu scopul principal de a crea condițiile necesare recunoașterii sale ca refugiat.

(7) În limitele stabilite prin obligațiile internaționale ale statelor membre, acestea pot reduce beneficiile acordate în temeiul prezentului capitol unei persoane care poate beneficia de protecție subsidiară, atunci când aceasta a obținut protecția pe baza activităților întreprinse cu scopul unic sau cu scopul principal de a crea condițiile necesare recunoașterii sale ca persoană care poate beneficia de protecție subsidiară.

Articolul 21

Protecția împotriva returnării

(1) Statele membre respectă principiul nereturnării în temeiul obligațiilor internaționale.

(2) Atunci când aceasta nu le este interzis în temeiul obligațiilor internaționale menționate la alineatul (1), statele membre pot returna un refugiat, indiferent dacă acesta este recunoscut oficial sau un, în cazul în care:

- (a) există motive serioase pentru a considera că acesta reprezintă o amenințare pentru siguranța statului membru în care se află;
- (b) ca urmare a faptului că a fost condamnat printr-o hotărâre judecătorească definitivă pentru o infracțiune deosebit de gravă, reprezintă o amenințare pentru societatea respectivului stat membru.

(3) Statele membre pot revoca, înceta sau refuza să înoiască sau să acorde un permis de ședere unui refugiat care intră în domeniul de aplicare a alineatului (2).

Articolul 22

Informare

Statele membre furnizează persoanelor cărora li s-a recunoscut nevoia unei protecții internaționale, de îndată ce este posibil după acordarea respectivului statut de protecție, accesul la informațiile, într-o limbă pe care respectivele persoane o pot înțelege, privind drepturile și obligațiile aferente statutelor de protecție respective.

Articolul 23

Menținerea unității familiei

(1) Statele membre se asigură că unitatea familiei poate fi menținută.

(2) Statele membre se asigură că membrii familiei beneficiarului statutului de refugiat sau al statutului conferit prin protecție subsidiară care, în mod individual, nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a obține un astfel de statut, pot pretinde beneficiile prevăzute la articolele 24-34, în conformitate cu procedurile de drept intern și în măsura în care aceasta este compatibilă cu statutul juridic personal al membrului familiei.

În ceea ce privește membrii familiei celor care beneficiază de statutul conferit prin protecție subsidiară, statele membre pot stabili condițiile aplicabile acestor beneficii.

În acest caz, statele membre se asigură că beneficiile acordate garantează un nivel de trai adecvat.

(3) Alineatele (1) și (2) nu sunt aplicabile atunci când membrul familiei este sau urmează să fie exclus de la recunoașterea statutului de refugiat sau a statutului conferit prin protecție subsidiară în temeiul capitolelor III și V.

(4) Fără a aduce atingere alineatelor (1) și (2), statele membre pot refuza, limita sau retrage beneficiile prevăzute de respectivele alineate din motive de siguranță națională sau de ordine publică.

(5) Statele membre pot decide că prezentul articol se aplică și altor rude apropiate care trăiau în cadrul familiei la data plecării din țara de origine și care se aflau, integral sau parțial, în întreținerea beneficiarului statutului de refugiat sau al statutului conferit prin protecție subsidiară.

Articolul 24

Permisul de ședere

(1) De îndată ce este posibil după acordarea statutului, statele membre eliberează beneficiarilor statutului de refugiat un permis de ședere care este valabil pentru o perioadă de cel puțin trei ani și care poate fi reînnoit, cu excepția cazului în care există motive imperioase de siguranță națională sau de ordine publică ce impun altfel, și fără să aducă atingere articolului 21 alineatul (3).

Fără a se aduce atingere articolului 23 alineatul (1), membrilor familiei beneficiarilor statutului de refugiat li se poate elibera un permis de ședere care este valabil pentru o perioadă de mai puțin de trei ani și care poate fi reînnoit.

(2) De îndată ce este posibil după acordarea statutului, statele membre eliberează beneficiarilor statutului conferit prin protecție subsidiară un permis de ședere care este valabil pentru o perioadă de cel puțin un an și care poate fi reînnoit, cu excepția cazului în care există motive imperioase de siguranță națională sau de ordine publică ce impun altfel.

Articolul 25

Documente de călătorie

(1) Statele membre eliberează beneficiarilor statutului de refugiat documente de călătorie sub forma stabilită în anexa la Convenția de la Geneva, care le permit să călătorească în afara teritoriului lor, cu excepția cazului în care există motive imperioase de siguranță națională sau de ordine publică ce impun altfel.

(2) Statele membre eliberează beneficiarilor statutului conferit prin protecție subsidiară care nu pot obține un pașaport național documente care le permit să călătorească, cel puțin atunci când prezența lor într-un alt stat este necesară din motive umanitare grave, cu excepția cazului în care există motive imperioase de siguranță națională sau de ordine publică ce impun altfel.

Articolul 26

Accesul la locuri de muncă

(1) Statele membre autorizează beneficiarii statutului de refugiat să exercite o activitate salariată sau independentă, sub rezerva normelor general aplicabile în sectorul de activitate în cauză și în serviciile publice, imediat după acordarea statutului de refugiat.

(2) Statele membre se asigură că beneficiarilor statutului de refugiat li se oferă activități precum posibilități de formare ocupațională pentru adulți, acțiuni de formare profesională și

experiență practică la locul de muncă în condiții echivalente celor aplicabile propriilor resortisanți.

(3) Statele membre autorizează beneficiarii statutului conferit prin protecție subsidiară să exercite o activitate salariată sau independentă, sub rezerva normelor general aplicabile în sectorul activității în cauză și al serviciilor publice, imediat după acordarea statutului conferit prin protecție subsidiară. Se poate ține seama de situația pieței forței de muncă din statele membre, inclusiv în vederea unei eventuale stabiliri a priorităților de acces la locurile de muncă pentru o perioadă de timp limitată, care urmează să fie stabilită în conformitate cu legislația internă. Statele membre se asigură că beneficiarul statutului conferit prin protecție subsidiară are acces la un loc de muncă ce i-a fost oferit în conformitate cu normele de drept intern privind stabilirea priorităților pe piața forței de muncă.

(4) Statele membre se asigură că beneficiarii statutului conferit prin protecție subsidiară au acces la activități precum posibilități de formare ocupațională pentru adulți, acțiuni de formare profesională și experiență practică la locul de muncă în condiții care urmează să fie stabilite de statele membre.

(5) În ceea ce privește remunerațiile, accesul la sistemele de asigurări sociale legate de activități salariate sau independente, precum și alte condiții privind locurile de muncă se aplică legislația internă.

Articolul 27

Accesul la educație

(1) Statele membre acordă acces deplin la sistemul de educație tuturor minorilor cărora li s-a acordat statutul de refugiat sau statutul conferit prin protecție subsidiară, în aceleași condiții ca cele aplicate propriilor resortisanți.

(2) Statele membre permit adulților cărora li s-a acordat statutul de refugiat sau statutul conferit prin protecție subsidiară să aibă acces la sistemul educațional general, precum și la perfecționare sau reformare profesională, în aceleași condiții ca cele aplicate resortisanților țărilor terțe care au reședința în mod legal pe teritoriul lor.

(3) Statele membre asigură tratamentul egal între beneficiarii statutului de refugiat sau ai statutului conferit prin protecție subsidiară și propriii resortisanți în cadrul procedurilor existente de recunoaștere a diplomelor, certificatelor sau a altor titluri oficiale de calificare.

Articolul 28

Protecția socială

(1) Statele membre se asigură că beneficiarii statutului de refugiat sau ai statutului conferit prin protecție subsidiară primesc, în statul membru care a acordat statutul, aceeași asistență socială necesară ca cea prevăzută pentru resortisanții respectivului stat membru.

(2) Prin derogare de la norma generală prevăzută la alineatul (1), statele membre pot limita asistența socială acordată beneficiarilor de protecție subsidiară la prestațiile de bază, acordate la nivelul și în condițiile de acces aplicabile propriilor resortisanți.

Articolul 29

Îngrijirea sănătății

(1) Statele membre se asigură că beneficiarii statutului de refugiat sau ai statutului conferit prin protecție subsidiară au acces la îngrijirea sănătății în aceleași condiții de acces ca cele aplicabile resortisanților statului membru care a acordat statutul.

(2) Prin derogare de la norma generală prevăzută la alineatul (1), statele membre pot limita îngrijirea sănătății acordată beneficiarilor de protecție subsidiară la prestațiile de bază, acordate la nivelul și în condițiile de acces aplicabile propriilor resortisanți.

(3) Statele membre asigură, în aceleași condiții de acces ca cele aplicabile resortisanților statului membru care a acordat statutul, îngrijirea sănătății corespunzătoare pentru beneficiarii statutului de refugiat sau ai statutului conferit prin protecție subsidiară cu nevoi speciale, precum femeile însărcinate, persoanele cu handicap, persoanele care au fost victime ale torturii, violului sau altor forme grave de violență morală, psihică sau sexuală sau minorii care au fost victime ale oricăror forme de abuz, neglijență, exploatare, tortură, tratamente crude, inumane și degradante sau conflicte armate.

Articolul 30

Minorii neînsoțiți

(1) De îndată ce este posibil, după acordarea statutului de refugiat sau al statutului conferit prin protecție subsidiară, statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura reprezentarea minorilor neînsoțiți printr-un tutore legal sau, dacă este necesar, printr-un organism responsabil cu îngrijirea și bunăstarea minorilor sau prin orice altă formă corespunzătoare de reprezentare, în special cea stabilită de legislație sau printr-o hotărâre judecătorească.

(2) Statele membre se asigură că, la punerea în aplicare a prezentei directive, tutorele desemnat sau reprezentatul țin seama în mod adecvat de nevoile minorilor neînsoțiți. Autoritățile competente evaluează periodic situația.

(3) Statele membre se asigură că minorii neînsoțiți sunt plasați:

- (a) la rude adulte;
- (b) într-o familie gazdă;
- (c) în centre specializate în cazarea minorilor sau
- (d) în alte locuri de cazare adaptate pentru minori.

În acest context, se ține seama de opinia copilului, în funcție de vârsta și maturitatea acestuia.

(4) În măsura posibilului, frații nu se separă, ținând seama de interesul superior al minorului în cauză și, în special, de vârsta și maturitatea acestuia. În cazul minorilor neînsoțiți, schimbarea locurilor de reședință se limitează la minimum.

(5) Pentru a proteja interesul superior al minorului neînsoțit, statele membre caută familia acestuia de îndată ce este posibil. În cazul în care ar fi amenințată viața sau integritatea fizică a unui minor sau a apropiaților săi, în special în cazul în care au rămas în țara de origine, trebuie acționat astfel încât colectarea, prelucrarea și difuzarea informațiilor privind respectivele persoane să fie confidentiale.

(6) Personalul responsabil pentru minorii neînsoțiți trebuie să aibă sau să primească o formare profesională corespunzătoare nevoilor acestora.

Articolul 31

Accesul la locuință

Statele membre se asigură că beneficiarii statutului de refugiat sau ai statutului conferit prin protecție subsidiară au acces la o locuință în condiții similare celor de care beneficiază resortisanții altor țări terțe care au reședința în mod legal pe teritoriul lor.

Articolul 32

Libertatea de circulație în interiorul statului membru

Statele membre permit persoanelor care beneficiază de statutul de refugiat sau de statutul conferit prin protecție subsidiară să circule liber pe teritoriul lor, în aceleași condiții și cu aceleași restricții ca cele prevăzute pentru resortisanții altor țări terțe care au reședința în mod legal pe teritoriul lor.

Articolul 33

Accesul la facilitățile de integrare

(1) Pentru a facilita integrarea refugiaților în societate, statele membre stabilesc programele de integrare pe care le consideră necesare sau creează condiții prealabile care garantează accesul la astfel de programe.

(2) Atunci când consideră oportun, statele membre acordă beneficiarilor statutului conferit prin protecție subsidiară accesul la programe de integrare.

Articolul 34

Repatrierea

Statele membre pot prevedea un ajutor în favoarea beneficiarilor statutului de refugiat sau ai statutului conferit prin protecție subsidiară care își exprimă dorința de a fi repatriați.

CAPITOLUL VIII

COOPERARE ADMINISTRATIVĂ*Articolul 35***Cooperarea**

Statele membre numesc fiecare un punct de contact național, ale cărui date de contact le transmit Comisiei, care le comunică celorlalte state membre.

Statele membre, în colaborare cu Comisia, adoptă toate dispozițiile utile pentru a stabili cooperarea directă și schimbul de informații între autoritățile competente.

*Articolul 36***Personalul**

Statele membre se asigură că autoritățile și celelalte organizații care pun în aplicare prezenta directivă beneficiază de formarea profesională necesară și au obligația de a respecta principiul confidențialității prevăzut de dreptul intern în ceea ce privește informațiile de care au cunoștință în cadrul serviciului lor.

CAPITOLUL IX

DISPOZIȚII FINALE*Articolul 37***Rapoarte**

(1) Până la 10 aprilie 2008, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind punerea în aplicare a prezentei directive și, dacă este cazul, propune modificările necesare. Respectivul raport de propuneri de modificări se referă cu prioritate la articolele 15, 26 și 33. Statele membre transmit Comisiei orice informație utilă pentru pregătirea respectivului raport până la 10 octombrie 2007.

(2) După prezentarea respectivului raport, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului, cel puțin o dată la cinci ani, un raport privind punerea în aplicare a prezentei directive.

*Articolul 38***Transpunerea**

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 10 octombrie 2006. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele dispozițiilor de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

*Articolul 39***Intrarea în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 40***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre, în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Adoptată la Luxemburg, 29 aprilie 2004.

Pentru Consiliu

Președintele

M. McDOWELL